

COMMISSIE ZORGVULDIG BESTUUR

CZB/V/KBO/2004/44

BETREFT: Reclame en sponsoring schoolbus

1. PROCEDURE

1.1 Ontvangstdatum: 31 januari 2004

1.2 Vraag

Het oudercomité van een vrije basisschool

1.3 CZB

De vraag werd via mail ontvangen op 31/01/2004 en er werd bevestigd dat de zaak voorkomt op de zitting van februari 2004.

2. STANDPUNTEN VRAGENDE PARTIJ

De vzw oudercomité vrije basisschool is eigenaar van een schoolbus.

De schoolbus wordt gebruikt voor :

- a. vervoer van leerlingen van en naar school,
- b. vervoer van leerlingen naar o.a. sportactiviteiten (zwemmen en turnen) en voor schooluitstappen (toneelvoorstelling, e.a..).

Aangezien er diverse bussen uit buurgemeenten, eigendom van vzw's, rondrijden met reclame op de schoolbus is er het idee om ook reclame te plaatsen op de schoolbus.

Uiteraard is het niet de bedoeling de bus vol te plakken met reclame, doch enkel met een bescheiden reclamedeel de aandacht te vestigen op een paar sponsors (5-tal). Deze reclame zou een groot voordeel betekenen omdat ze zo de immense uitgaven voor de bus (brandstof, onderhoud, afschrijving, ...) zouden kunnen verminderen en het uitgespaarde geld zouden kunnen aanwenden voor andere doeleinden.

3. ZITTING VAN DE COMMISSIE

3.1 Datum en uur

2 februari 2004, 13 uur en 4 maart 2004, 12.30 uur

3.2 Kamer

Kamer bevoegd voor het basisonderwijs.

3.3 Commissieleden

De Commissie is overeenkomstig artikel V. 22 van het Onderwijsdecreet XIII en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 27/09/2002 betreffende de Commissie zorgvuldig bestuur als volgt geldig samengesteld:

de heer Ernest Duys, voorzitter;

de heren Walter Cools, Raf Verstegen, Jean Dujardin, Nele Willems.

4. ADVIES COMMISSIE

4.1 Regelgeving

25 februari 1997 - Decreet basisonderwijs

Art. 37. § 1. Een schoolbestuur moet, met uitzondering van de ziekenhuisscholen, voor elk van zijn scholen met toepassing van de regelgeving inzake medezeggenschap een schoolreglement opstellen dat de betrekkingen tussen het schoolbestuur en de ouders en leerlingen regelt.

§ 2. Voor het kleuteronderwijs bevat het schoolreglement ten minste de volgende elementen :

1° geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse Gemeenschap en de rechtspersonen die daarvan afhangen;

2° de bijdrageregeling bedoeld in artikel 27, § 3.

§ 3. Voor het lager onderwijs bevat het schoolreglement ten minste de volgende elementen :

1° het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de interne beroepsmogelijkheden;

2° de procedure volgens dewelke getuigschriften basisonderwijs worden toegekend en de procedure volgens dewelke een beroep kan ingediend worden tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift basisonderwijs;

3° bepalingen in verband met onderwijs aan huis;

4° richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen;

5° afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten;

6° geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse Gemeenschap en de rechtspersonen die daarvan afhangen;

7° de bijdrageregeling bedoeld in artikel 27, § 3.

§ 4. De inrichtende macht informeert de ouders schriftelijk over het schoolreglement voorafgaand aan de eerste inschrijving van hun kind en bij elke wijziging van het reglement.

Art. 51. § 4. Een schoolbestuur dat mededelingen toelaat die rechtstreeks of onrechtstreeks ten doel hebben de verkoop van producten of diensten te bevorderen, waakt erover dat:

1° door het schoolbestuur verstrekte leermiddelen of verplichte activiteiten vrij blijven van bedoelde mededelingen;

2° facultatieve activiteiten vrij blijven van bedoelde mededelingen, behoudens indien deze

mededelingen louter attenderen op het feit dat de activiteit of een gedeelte van de activiteit ingericht werd door middel van een gift, een schenking of een prestatie om niet of verricht onder reële prijs door een bij name genoemde natuurlijke persoon, rechtspersoon of feitelijke vereniging;

3° bedoelde mededelingen kennelijk niet onverenigbaar zijn met de pedagogische en onderwijskundige taken en doelstellingen van de school;

4° bedoelde mededelingen de objectiviteit, de geloofwaardigheid, de betrouwbaarheid en de onafhankelijkheid van de school niet in het gedrang brengen.

4.2 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging en met eenparigheid van stemmen de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en advies.

4.3 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is.

4.4 Advies

De Commissie stelt vast dat de regelgeving voor het basisonderwijs inzake de plaats van reclame in de onderwijsgemeenschap twee hoofdelementen bevat:

- leermiddelen, verplichte en facultatieve onderwijsactiviteiten zijn vrij van reclame,
- facultatieve activiteiten kunnen sponsorvermeldingen bevatten.

Een schoolbus maakt niet deel uit van het opvoedings- en onderwijsproces in strikte zin. Het gaat dus niet om reclame bij verplichte onderwijsactiviteiten, leermiddelen of didactisch materiaal.

Binnen het Vlaamse onderwijslandschap kan een schoolbus in verband gebracht worden met facultatieve activiteiten in ruime zin. Een minderheid van scholen heeft een schoolbus en niet alle leerlingen maken gebruik van een schoolbus voor het vervoer van en naar de school. Het deelnemen aan het schoolbusvervoer is een individuele beslissing van ouders en leerling. De schoolbussen worden in de perceptie van het publiek beschouwd als een direct onderdeel van de onderwijsgemeenschap. Het vervoer met een schoolbus is een afzonderlijke dienstverlening die losstaat van het opvoedings- en onderwijsproces waarvan de kosten verhaald kunnen worden op de ouders.

De Commissie is van mening dat een oudercomité functioneel deel uit maakt van de lokale onderwijsgemeenschap en dat zijn activiteiten een geïntegreerd deel uitmaken van het schoolgebeuren. Dit is ook zo in het geval van een bus die de leerlingen vervoert van en naar de school en bij diverse onderwijsgebonden uitstappen. Ook als een organisatie buiten of naast de school het schoolvervoer organiseert, is het in opdracht van de school, zodat de reclameregeling voor scholen blijft gelden.

De Commissie is dan ook van oordeel dat schoolvervoer en een schoolbus ongeacht de eigenaar of de organisator vrij dient te zijn van commerciële reclameboodschappen. De vrees bestaat dat reclame op een schoolbus voor één bepaald bedrijf of merk in strijd kan zijn met de decretale principes inzake objectiviteit, geloofwaardigheid en betrouwbaarheid.

De Commissie besluit wel dat een sponsorvermelding aanvaardbaar is. Door de mededeling niet tot de buitenwereld te richten, maar te beperken tot de gebruikers van de school en de schoolbus, kan men vermijden dat een aanvaardbare sponsorvermelding echte reclame zou worden. Het lijkt dan ook toegelaten dat in de school en/of in de bus - maar geenszins op de buitenzijde ervan - melding gemaakt wordt van de namen of merknamen van zelfstandigen, verenigingen of bedrijven die tot de aankoop van de schoolbus hebben bijgedragen. Het is evident dat de sponsorvermelding in de school zelf niet kan o.a. in de klaslokalen waar de noodzakelijke opvoedings- en onderwijsactiviteiten doorgaan.

De Commissie vraagt het betrokken schoolbestuur tenslotte, voorafgaand aan eventuele sponsorvermeldingen, overleg te plegen in de participatieorganen over het te voeren schoolbeleid inzake sponsoring. Het schoolreglement dient de conclusies van dit overleg te bevatten.

De Commissie komt tot het volgende advies:

Schoolbesturen mogen ten eerste melding maken binnen de schoolmuren van individuen en organisaties die bijdragen tot de aankoop van een schoolbus, behalve in de ruimte die gebruikt wordt voor de opvoedings- en onderwijsactiviteiten die noodzakelijk zijn voor de eindtermen en ontwikkelingsdoelen, en ten tweede in de bus, in zoverre het geen sponsormelding is die aan de buitenzijde aangebracht wordt of van buiten uit duidelijk kan waargenomen worden.

Brussel, 4 maart 2004

Willy Van Belleghem
Secretaris

Ernest Duys
Voorzitter